

O'rganiladigan natijalar

- Havo tarkibi
- Kislorodning xossalari

Bobga oid masala va mashqlar yechish

1. 2 mol glyukozani oksidlanish uchun zarur bo'lgan kislorod massasini aniqlang.

Yechish:

$$\begin{array}{lll} \text{2 mol} & \text{x g} \\ \text{C } \underset{6}{\text{H}} \underset{12}{\text{O}} & \text{+ 6O} \\ & \end{array} \xrightarrow{} \text{6CO} \underset{2}{\text{+ 5H}} \underset{2}{\text{O}}; \\ \end{array}$$

$$\frac{2mol}{1mol} = \frac{xg}{6 \cdot 32g}$$
; $x = \frac{2 \cdot 192}{1} = 384gr$

$$x = \frac{2 \cdot 192}{1} = 384gr$$

1 mol 6 · 32 g

Javob: 384 g kislorod zarur

2. 100 dm³ havoda 21 dm³ kislorod mavjud boʻlsa, oʻlchamlari 4 x 4 x 3 m boʻlgan xonadagi kislorodning hajmini hisoblang.

Yechish: 1) Xonaning hajmini topish.

$$V = 4 \text{ m} \cdot 4 \text{ m} \cdot 3 \text{ m} = 48 \text{ m}^3$$

2)
$$100 \text{ dm}^3 = 10 \text{ m}^3$$
: $21 \text{ dm}^3 = 2.1 \text{ m}^3$

$$21 \text{ dm}^3 = 2,1 \text{ m}^3$$

3)
$$\begin{cases} 10 \text{ m}^3 \text{ havoda 2,1 m}^3 \text{ kislorod bo'lsa,} \\ 48 \text{ m}^3 \text{ havoda qancha kislorod bo'ladi.} \end{cases}$$
 $\begin{cases} 10 \text{ m}^3 \xrightarrow{\text{------}} 2,1 \text{ m}^3 \\ 48 \text{ m}^3 \xrightarrow{\text{-----}} x \text{ m}^3 \end{cases}$ $x = 10,08 \text{ m}^3$

$$\begin{cases} 10 \text{ m}^3 & -----2,1 \text{ m}^3 \\ 48 \text{ m}^3 & ----- x \text{ m}^3 \end{cases} \quad x = 10,08 \text{ m}^3$$

Javob: 10.08 m³

3. 4,9 g massali kaliy xloratning (KCIO₃) parchalanish reaksiyasi natijasida hosil bo`lgan kaliy xlorid va kislorod massaasini aniqlang.

Berilgan:

$$m(KCIO_3) = 4.9 g$$

$$m(KCI), V(O_2) - ?$$

Yechish:

Masaladagi KClO₃ ning mol birliklarda ifodalab olamiz.

$$n/KCIO_{3}/=\frac{m}{M}=\frac{4,9g}{122,5\frac{g}{mol}}=0,04mol;$$

2) Reaksiya tenglamasini tuzib olamiz:

$$2KCIO_3 = 2KCI + 3O_2$$

$$\frac{0,04}{2} = \frac{x}{2} = \frac{y}{3}$$
 tenglamadan

$$x = \frac{2 \cdot 0.04}{2} = 0.04 mol KCI$$
 $y = \frac{0.04 \cdot 3}{2} = 0.06 mol O_2$

m / KCI / =
$$M \cdot n = 74.5 \cdot 0.04 = 2.98 gr.$$

4)
$$0.06 \text{ mol } O_2 \text{ ni m} = ?$$

 $m / O_2 / = 96 gr \cdot 0.06 = 5.76 gr.$

Javob: 2,98 gr KCl va 5,76 gr O2

Mustaqil yechish uchun mashq va masalalar

1. Formulalarning qismlarini chapdan oʻngga va yuqoridan pastga birlashtirib, oksidlarning kimyoviy formulalarini yozing. Barcha oksidlarning yig'indisi uglerodning nisbiy molekulyar ogʻirligiga teng.

Mg

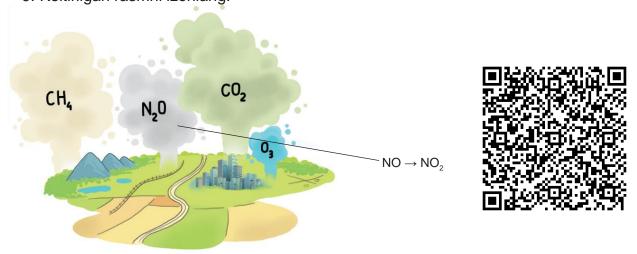
CaO_S

K₂O ZnO₂ Fe₂

PO₂ CuO Al₂O₃ Li

Na₂O BaO Ag₂O CO O₂

- 2. Quyida keltirilgan gazlardan qaysilari havodan yengil: karbonat angidrid, azot, kislorod, metan, is gazi, ammiak?
- 3. Laboratoriyada oz miqdordagi gazlarni yigʻishning qanday usullarini bilasiz? Ushbu usullar oʻrtasidagi farq nima?
- 4. Quyosh nurlari ta'sirida fotosintez jarayonida yashil o'simliklarda hosil bo'ladigan glyu-koza qanday moddalardan hosil bo'ladi?
- 5. Ozonning nisbiy molekulyar massasini hisoblang. 9,6 gr ozon necha mol va unda nechta molekula boʻladi?
 - 6. Kimyoviy reaktsiyalar tenglamalarini yakunlang va koeffitsientlarni tartibga soling:
 - a) Zn + $O_2 \rightarrow$
 - b) Li + $O_2 \rightarrow$
 - c) Si + O₂ \rightarrow
 - d) B + $O_2 \rightarrow$
 - e) $H_2S + O_2 \rightarrow$
 - f) $C_2H_6 + O_2 \rightarrow$
- 7. Bir kishi kuniga 720 litr kislorodni yutadi. 5 kishidan iborat kosmik kema ekipaji uchun iste'mol qilingan kislorod miqdori qancha havo hajmini o'z ichiga oladi?
- 8. Yoqilgʻini yoqishda sodir boʻladigan salbiy oqibatlar qanday? Yoqilgʻi yonishi natijasida yuzaga kelishi mumkin boʻladigan salbiy holatlarni qanday kamaytirish mumkin?
 - 9. Keltirilgan rasmni izohlang.

10. Oltingugurt kislorodda yondirilganda hosil boʻladigan moddadagi kislorodning massa ulushini hisoblang. Kimyoviy reaksiya tenglamasini yozing..